Lyngenfjord in het hooge Noorden. Hier volgt de eene gletscher den anderen op; hier vindt men de hoogste bergtoppen van het Noorden; hier liggen woeste, met sneeuw bedekte rotsmassa's ruw opeengestapeld. — Mijn vriendin in Lyngseidet — een plaatsje in de nabijheid van Tromsö — vertelt mij zoo gaarne van hare tochten in die onherbergzame streken, hoe zij tien dagen met een jonge dame uit Christiania in het hoogland rondgezworven heeft zonder een mensch te ontmoeten. De beide dames hadden voldoende proviand bij zich; hunne klimpartijen zijn echter niet zonder gevaar geweest. Het is een eigenaardigheid in Noorwegen, dat dames geregeld alléén groote tochten in het bergland ondernemen; zij kunnen er zeker van zijn zelfs in de eenzaamste streken op geenerlei wijze te worden lastig gevallen.

Over 't algemeen is de landelijke bevolking zeer rustig en bescheiden van aard. Men krijgt overal denzelfden indruk van eerlijkheid en betrouwbaarheid. Waar de steden pas later zijn ontstaan, vindt men in den landman het oorspronkelijke volkstype. De boeren vormen thans

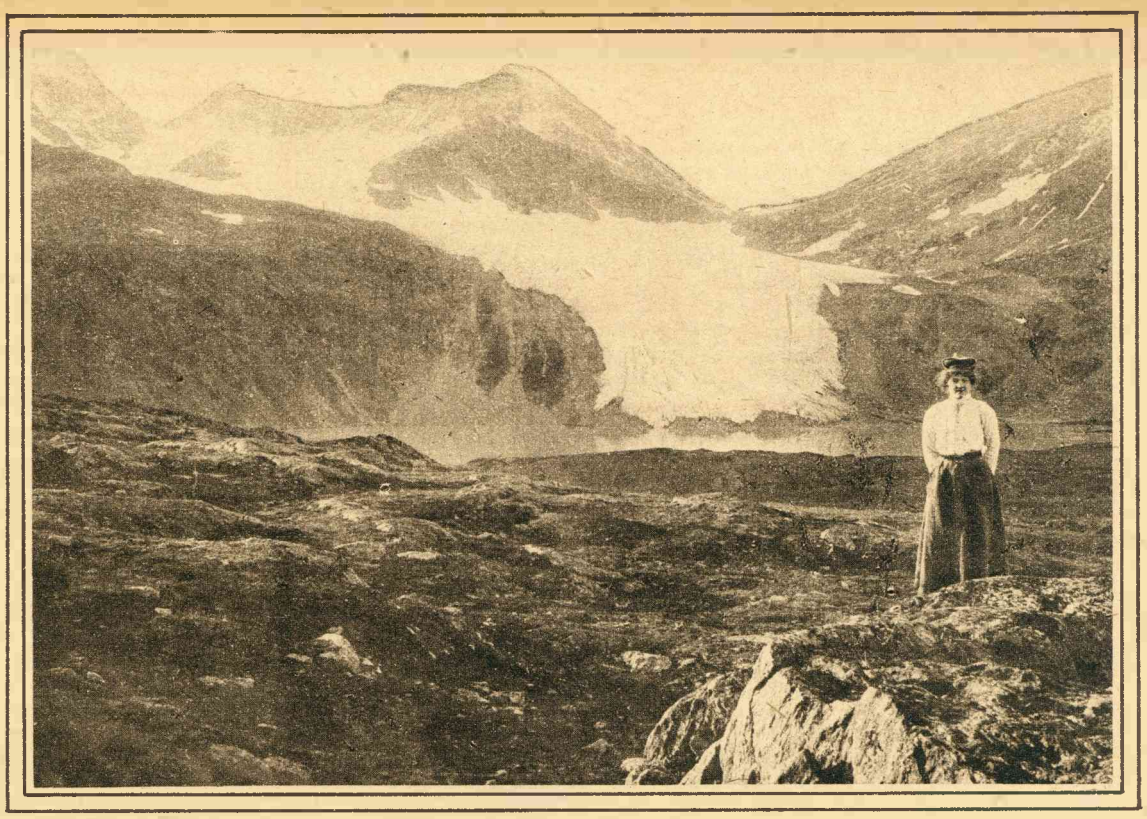

Gletschers, ongeveer 1500 voet boven de zee.

tusschen de lucht boven de warme zee en die boven het besneeuwde hooggebergte, veroorzaakt ook dikwijls oosterstormen, waarbij hevige rukwinden zich met groote kracht van de hooge rotswanden neerstorten en dan in de fjorden stofwolken van fijn verdeeld water uit de golven opzweepen. Deze nevels stijgen honderden meters omhoog en vliegen met den storm voort. — Dit verschijnsel wordt „sjörok" (zeerook) genoemd.

Aan de Noordkaap vindt men groote broedkolonies van zeevogels. Duizenden en duizenden meeuwen, alken, zeekoeten e. d. zweven om de klippen heen. Luid krijschend cirkelen ze om het schip, dat de rotsen nadert. Zijn zij door een stoot op de stoomfluit of een schot opgeschrikt, dan wordt hun aantal nog veel grooter en de zon is letterlijk verduisterd door de zwermen vogels. Het is echter verboden te schieten op de eidereenden; de broedplaatsen van deze vogels worden beschermd. Zij bevinden zich hoofdzakelijk op de lage klippen en rotsige eilandjes, die in grooten getale bij de Lofoden liggen. De eidereenden bekleeden

Gezicht op het Kjosenfjord.

In het Alpenland van het hooge Noorden.

nog de overwegende klasse in Noorwegen. Dorpen treft men evenwel weinig aan; iedere boer woont in zijn hofstede, een familiebezitting, die steeds wordt vastgehouden. Dientengevolge kan de landman dikwijls zijn stamboom volgen tot eenige eeuwen terug. — De noordelijkste plek op de aarde, waar de landbouw nog kan worden uitgeoefend, is het Altenfjord (70° N. B.). Hier treft men ook nog pijnboomwouden aan, de meest noordelijke van de geheele wereld. Aardappelen worden zelfs tot aan de Noordkaap verbouwd. Zeer merkwaardig is het, dat, in tegenstelling met het Altenfjord, waar de temperatuur steeds zachter wordt bij iederen kilometer dieper naar binnen, in Hammerfest op Kvalö, slechts één graad noordelijker, het klimaat plotseling ruw is. Geen boom groeit hier. Slechts in de dalen op het eiland Kvalö komen enkele berkenboschjes voor, maar overigens blijft het bij grasvelden of met mos bedekte vlakten, waarop de rendierkudden grazen van de Lappen, die zich hier en daar gevestigd hebben.

Nog hooger, bij de Noordkaap, komt men in het gebied van eeuwigen nevel en regen. Zee en rotsen vormen hier één grauwe massa. De zon breekt zelden door de dikke wolken heen en de korte zomer heeft dan ook slechts weinig warme dagen. De winter is niet veel kouder dan aan de westkust, maar berucht om zijn zuidwester stormen, waarvan de hevigheid elke beschrijving te boven gaat. Onverwachts kunnen zij met vreeselijk geweld losbreken en tot een orkaan overgaan. Ze worden dan ook zeer gevreesd door de visschersbevolking, daar zij jaarlijks tal van rampen veroorzaken. Het groote verschil in temperatuur

Weg van Lyngseidet naar Kjosenfjord.

de nesten met hunne borstveeren, welke verzameld worden. Verschillende eilandjes tezamen vormen een particuliere bezitting. — De eieren der zeevogels worden op sommige plaatsen geraapt en vervangen daar in de huishouding der kustbewoners de kippeneieren.

Wat de zoogdieren betreft, in het woeste hoogland van Noorwegen komen nog merkwaardige dieren voor, zooals de eland, dien men in de wouden van het Oosten kan aantreffen, en twee groote roofdieren, n. l. de beer en de wolf. Beren vindt men, behalve in het Zuiden, nog in verschillende onbewoonde gebieden. Wolven komen hoofdzakelijk voor in het uiterste Noorden bij de Russische grens (Finmarken), waar zij zich soms in groot aantal vertoonen. Zeer algemeen door het geheele land is de vos, terwijl de veelvraat is 't Noorden leeft. Lossen en marters komen sporadisch voor. Het is te betreuren, dat deze dieren geleidelijk verminderen, zonder evenwel de schade te geringschatten, welke zij aan vee- en hoenderteelt berokkenen. Waar de Regeering op het dooden van deze dieren premie heeft gesteld, valt die vermindering niet te verwonderen. Uit een Noorsche statistiek bleek mij, dat in één jaar premies werden uitbetaald o.m. voor 36 beren, 30 lossen en 15200 vossen. Ook van roofvogels kwamen op die lijst totaal 14000 voor, w. o. meer dan 11000 haviken.

H. MENNE.